

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdankih, in sicer: vsak torek in petek, izdaja za Gorico opoldne, izdaja za deželo pa ob 4. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1:50
Posamično številko stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1:20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pijan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Izdaja za deželo).

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

—>>> Bog in narod! <<<—

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Predel ali Bohinj?

Ker je cenjena „Soča“ prinesla že več člankov in prilog predelski železnici, katere prav lahko zaznamujemo kot „supliko“; ker je prinesla zadnji čas tudi „repliko“ iz peresa nekega „goriškega Slovence“, smemo upati, da sprejme v svoje predale, pravici na ljubo in v zaključek te zadeve, tudi našo „dupliko“.

Pazljivo smo čitali članek menda edinega gorškega zagovornika bohinske železnice pod naslovom „Bohinj ali Predel“, toda našli nismo v njem ničesar drugega nego sofizme in fraze, to je ono isto, kar g. članek predbaciva vrlému poštnjaku in v obče priznanemu strokovnjaku, inženirju Buehen-u, in sicer v njemu nepoznanem jeziku in v časopisu, katerega ta radi tega ne more imeti. — Strokovnjaških podatkov in dokazov je pa v dotični repliki prav malo in za to imamo in merito le to odgovoriti, da predelisti smo bili vedno tako poštenji, da smo vselej priznavali, da črta od Trsta do Glandorfa čez Bohinj-Karavanke-Celovec bi bila za 31 efektivnih kilometrov krajša, nego ona čez Predel-Beljak do Glandorfa. Smeli bi pa tudi od g. člankarja toliko poštenosti pričakovati, da nam prizna, da bi imela predelska železnica za celih 45 kilometrov manj klanec, nego bohinsko-karavanska črta in da bi se vsled tega došlo veliko hitreje, varneje in ceneje do Glandorfa po predelski, kakor pa po bohinsko-karavanski železnici, — ne glede se na velike prometne ovire, katere bi bile na bohinski progi neizogibne. Napačna je v tem oziru primera visočine bližnjega Podbrda z visočino veliko bolj oddaljenega Loga, kajti visočina enega kraja se ne določa dolgotosti klanec.

Nepriistranski bi bilo treba tu pripomniti, da voznja čez Predel do tako važnih prometnih središč: Beljak in Solnograd, bi bila za 42 efektivnih kilometrov krajša, nego ona čez Bohinj-Karavanke (mimo Celovec) in za 14 kilometrov krajša, nego ona čez Bohinj-Karavanke mimo Borovlj. — Ta pripomba je za to, ker gosp. člankar omenja bohinsko-karavansko črto v zvezi z železnico čez Ture. Popolnoma neresnična in sofistična pa je trditev g. člankarja, da bi bili stroški

pri bohinsko-karavanski črti le absolutno večji, kakor oni pri predelski železnici.

Če pomislimo, da ako bi 166 kilometrov bohinsko-karavanske železnice stalo 54 milijonov goldinarjev, 131 kilometrov predelske proge pa 31 milijonov gld., bi prišlo torej na vsaki kilometer zgradbe pri prvi 295.180 gld. pri drugi pa le 227.941 gld., bili bi tedaj stroški za bohinsko-karavansko črto absolutno in relativno večji, nego stroški za predelsko progo.

Ravno tako je neresnično, da so merodajni krogi bolj naklonjeni bohinski nego predelski železnici.

Glede tega opomnimo le na izjavo, katere je izšla pred kratkim od železniškega ministerstva v „Fremdenblatt“-u, katero so skoro vsi časopisi posneli in tudi g. člankarju težko, da je že padla iz spomina. Ednako vtegne biti g. člankarju znano, da tudi vojaški krogi so že opustili mnenje o tako važnih strategiskih pomislekih pri predelski črti, (ker se delajo za to nekatere utrdbe ob državni meji) to so tisti strategski pomisleki, katere so pristasi bohinske — neimajoči drugih argumentov — vselej tako strastno in trdovratno povdarjali in kateri pomisleki zvonč posebno čudno iz ust „naprednjakov“, za kakršne hočejo pristasi bohinske črte veljati, ki pa postanejo vsled velike, od carja izprozene mirovne akcije, gotovo v kratkem prav smešni.

Ali pa misli morebiti g. člankar, da je že pridobljena vsa naklonjenost merodajnih krogov za bohinsko železnico s tem, da se je posrečilo gorenjskim „Slovincem“ Schwegl-ju, Born-u in Gutmann-u pridobiti njeg. eksce-lenco, g. trgovskega ministra, da si je v spremstvu g. okrajnega glavarja radovljanskega ogledal pozicije Tržica, Bleda, Bohinja itd. do Gorice?

Smešno je tudi, da hoče g. člankar nam praviti, da bi bila bohinska železnica večje važnosti v lokalnem prometu, nego predelska, kakor da bi se tu ne šlo za svetovno trgovsko železnico.

Ko bi gosp. člankar boljše poznal divji in pusti Pari dol (Bärenthal), mrtvo bohinsko stran in pa ozko baško sotesko, bi moral priznati prometne nevarnosti in pa nespособnosti za povzdigo lokalnega prometa na

bohinsko celovski črti, a zdi se nam, da istih krajev še nikdar videl ni, drugače bi ne zanikal obstoječih goličav v baški dolini in vedel bi, da se je še le sedaj izgotovila cesta, katero je Bača leta 1872. med Prodarmem in Hudojužno popolnoma odnesla, katere je tudi pred kratkim podala veliki bran pri Kluzi; vedel bi morda tudi, da bohinske erarske gozdove je odkupil verski zalag kranjski z namenom, da jih reši pred sekiro.

(Dalje pride).

Cesarjeva zahvala.

Cesar je izdal nastopno Najvišje pismo:

Ljubi grof Thun!

V dnevih neizmerno žalosti, katero je provzročila smrt Moje pokojne soproge, Nje Velikanstva cesarice in kraljice Elizabete, Meni in Moji hiši, se je izrazila ljubezen in sočutje Mojih narodov, kakor tudi iskrena udanost do rajnice na ginljiv in vzvišen način.

Slušaje notranji glas Svojega srea Vam naročam, da priloženo neposredno Mojim dragim narodom namenjeno zahvalo primerno razglasite.

V Schönbrannu, dne 16. sept. 1898.

Frane Jožef s. r.

Thun s. r.

* * *

Mojim narodom!

Največja, najgrozovitejša nesreča je za-dela Mene in Mojo hišo.

Moje žene, krasu Mojega prestola, zveste družice, ki Mi je bila v najtežjih urah Mojega življenja tolažba in zaslomba, s katero sem več izgubil, nego Mi je možno izreči — ni več. Strahovita usoda Jo je vzela Meni in Mojim narodom.

Morilčeva roka, orodje brezumnega fanatizma, ki si je postavil za smoter, uničiti obstoječi družbeni red, se je dvignila zoper najplemenitejšo iznajzenj ter v slepem, neomejenem sovraštvi zadela srce, ki ni poznalo nobenega sovraštva ter je bilo samo za dobro.

V brezmejni bolesti, ki pretresa Mene in Mojo hišo, vsled nezasiščenega čina, o katerem se zgraža vesoljni omikani svet, sega

Sanballat napiše znova svojo tablico in položivši jo na mizo, reče:

„Pustim ti tukaj svoj poziv. Ko ga podpišeš, pošli mi ga pred začetkom dirke. Sedel bom ne daleč od konzula nad Pompejskimi vratmi. Mir z vami!“

Po teh besedah se je priklonil ter odšel, ne zmenec se za roganje in krič, s kakršnem so se poslovili od njega.

Še tega večera so izvedeli vsi prebivalci v Antiohiji o tej nenavadni stvari.

Ben-Hur je poizvedel, da je Messala vse svoje imetje postavil na karto.

Nikdar še ni spal tako dobro, kakor to noč.

XII.

Cirk.

Cirk v Antiohiji se je nahajal na desnem bregu reke, otoku nasproti ter se v ničemur ni razlikoval od drugih takratnih cirkov.

Bila je to veličanska stavba. A tolpa vendar, navzlic obsežnosti tega zidovja, boječa se, da ne bi zmanjkalo prostora, je že na dan pred dirko napolnila vse prostore naokrog. Zroč na njo, smatral bi stavbo za taborišče.

O polnoči so odprli na stečaj vse štiri vrata vhoda v cirk; tolpa je drla vanj, gnetla se na sedeže gledališča, od koder bi jo

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadstr. zadej. — Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Neplačanih pism ne sprejema ne uredništvo ne upravnistvo.

Oglaš in poslanice

se računijo po peti-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsledno 1 gld. 80 kr. — Oglaš v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. peti-vrstica.

v prvi vrsti glas Mojih ljubljanih narodov, lajšaje k Mojemu sreu.

Ponižno se klanjajoč božji volji, ki Mi je usodila toliko in tako nedolžno nesrečo, moram Previdnosti izrekati zahvalo za neprecenljivi zaklad, ki Mi je ostal: za ljubezen in zvestobo milijonov, ki ob uri trpljenja obdajajo Mene in Moje vse.

V tisoč znamenjih, iz bližnjih in daljnih krajev, iz visokih in nizkih krogov, se je izražala bolest in žalost za pokojno cesarico in kraljico. V ginljivem soglasju se razlega tožba vseh o neizmeri izgubi, kot zvesti odmev tega, kar preveča Mojo dušo.

Kakor Mi spomin Moje iskreno ljubljene soproge ostane svet do poslednje ure, tako Ji je postavljen v hvalečnosti in čiščenju Mojih narodov neminljiv spomenik za vse čase.

Iz dna Svojega od žalosti potrtega srea Se zahvaljujem vsem za to novo poroštvo predanega sočutja.

Ako morajo tudi utiliniti slavnostni glasovi, ki bi se imeli razlegati to leto, vendar Mi ostane spomin na brezštevne dokaze vdanosti in gorkega sočutja najdragocenejši dar, ki sem ga mogel prejeti.

Skupnost naše bolesti ovija novo, presrečno vez okoli prestola in domovine. Iz neizpremenljive ljubezni Svojih narodov ne zamenjam samo ojačenega čuta dolžnosti, vztrajati v določenem Mi poslanstvu, ampak tudi upanje, da se Mi to posreči.

Molim k Vsemogočnemu, ki Mi je poslal toliko nadlogo, naj mi da še moči, izpolniti ono, k čemur sem poklican. Molim, naj blagoslovi in razsvetli Moje narode, da najdejo pot ljubezni in sloge, ki naj jih osreči in oblaži.

V Schönbrannu, dne 16. sept. 1898.

Franc Jožef s. r.

DOPISI.

Iz Vipavske doline. — (Izv. dop.) + Vest, da je v Ozeljanu, vasi pod Čavnom, „Gospodarski svet“, ki je bil najbrže osnovan l. 1848. od „Kosut-a“, vodja Madžjarske vstaje!? Sicer pa Kosuta Martin sedaj živi v Ozeljanu in biva največ na Livišču, torej gotovo je, da „Gospodarski svet“ v Ozeljanu

samo potres, ali sulice legijonistov se preg-nati mogle.

Ostanek noči je predremala na klopel ter drugo jutro tudi tam zajutrkovala, čakajoča na dirko, nenasičena s prizori po njenem zvršetku isto tako, nego pred začetkom.

Premožnejši, ki so imeli sedeže zagotovljene, so vreli v gledališče še le okolo prve ure.

Žlehtniki in bogatini so dospeli tje kaj v nosilnicah, katere so nosili služabniki.

Iz mesta so vrele čimdalje številnejše toipe.

Uradni kompas je kazal poltretjo uro, ko je legijon, oborožen od glave do pet, jel iti raz goro Sulpis, in ko je poslednja kohorta izginila na mostu, je ostalo v Antiohiji samo zidovje.

Cirk seveda ni mogel sprajeti vseh njenih prebivalcev; vedeli so to, a vendar je vsakdo hitel tje kaj.

Samo za trenutek se je pozornost občinstva odvrnila od bližajoče se dirke in sicer tačas, ko se je konzul na sijajni ladji pre-peljal z otoka na desni breg reke. Pri izstopu na suho mu je skazal legijon vojaško čast.

Ob tretji uri so trombe zaukazale molčanje; oči nad sto tisoč glav broječe množice so se obrnile proti vzhodni strani stavbe.

— 75 —

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE

Poslov. Podravske.

(Drugi zvezek).

(Dalje).

PETA KNJIGA.

„Na Herkula!“ zakliče Drus. „Ta papir laže, pa tudi žid je laznjivec! Kdo, razun cesarja, more zavreči petdeset talentov. Za vrata z belim predrznem!“

Ta krič se ponovi; čutila se je v njem groznja. Sanballat pa vendar ne zapusti svojega sedeža; čaka mirno in čim dalje je čakal tim zlobnejši smeh mu je igral na ustnicah. Konečno se oglasi Messala:

„Tiho! Ne delajmo mu sile radi spoštovanja našega imena!“

„A ti, obrezani pes!“ reče Sanballatu, „ponudi sem ti šest proti jednemu, kaj ne?“

„Da“, odgovori žid mirno.

„Torej jaz sedaj naznačim visokost svote.“

„Tvoji volji bo vstreženo. Samo, da ne bo ta svota prenizka“, odvrne Sanballat.

„Napiši torej pet namesto dvajset.“

„Ali pa imaš toliko?“

